

DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2020.57.62-73>

УДК 712.253:159.937

Онуфрив Ярина Олегівна,

кандидат архітектури, доцент

кафедри містобудування

Національний університет «Львівська політехніка»

yaryna.o.onufriv@lpnu.ua,

[https://orcid.org/0000-0003-0261-4738,](https://orcid.org/0000-0003-0261-4738)

Лемайкіна Ксенія Олександрівна,

магістр архітектури, студент

кафедри містобудування

Національний університет «Львівська політехніка»

kseniia.lemmaikina.marz.2018@lpnu.ua

ФОРМУВАННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА ВІДВІДУВАЧІВ МЕМОРІАЛЬНИХ ПАРКІВ ЗАСОБАМИ ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ

Анотація: розглянуто проблему формування ландшафтно-просторової організації меморіальних парків з точки зору їх психоемоційного сприйняття. Розроблено класифікацію меморіальних парків за характером їх емоційного впливу на відвідувачів. Розкрито основні прийоми та засоби ландшафтно-архітектури, що застосовуються у сучасних меморіальних парках Києва для підсилення тої чи іншої емоції у відвідувачів.

Ключові слова: психоемоційне сприйняття; меморіальний парк; архітектурна форма; характер ландшафту.

Постановка проблеми. Проблема візуальної якості ландшафту та впливу навколишнього середовища на відчуття людини досліджується вже давно та не втрачає своєї актуальності і сьогодні. Ця проблема перебуває на стику різних наукових дисциплін, які вивчають з одного боку фізичний простір і його властивості, а з іншого боку суб'єктивний відгук людини на це середовище [7]. Цей «відгук на середовище» часто називають процесом естетичного сприйняття середовища, який містить в собі, як зовнішні аспекти – об'єкт сприйняття та соціокультурний аспект, так і внутрішні аспекти – перцептивний, когнітивний, мотиваційний, емоційний, феноменологічний та аксіологічний [16]. Вчені визначили конкретні характеристики ландшафту, які приносять людині естетичне задоволення від сприйняття простору, такі як: єдність,

різноманітність, узгодженість, багатоплановість, таємничість, дух місця, виразність тощо [1], [4].

До об'єктів ландшафтної архітектури, де емоційна виразність ландшафту має особливо важливе значення, належать меморіальні парки. Меморіальні парки – це вузькоспеціалізовані парки, які присвячені значущим подіям чи особистостям країни і народу, що її населяє. Основною функцією таких парків є «меморіальна» або експозиційна, яка визначається необхідністю влаштування вільного простору для проведення урочистих подій та екскурсій. Меморіальна зона також може бути частиною багатофункціонального парку як окремий меморіал чи комплекс. Складовими елементами меморіальних парків чи окремих меморіалів є пам'ятники або монументи. Часто меморіальні парки та розташовані на їх території монументи, мають статус місцевої, державної і навіть національної пам'ятки. Такий статус яскраво ілюструє їх значимість. В силу своєї особливості, такий вид парків потребує специфічних підходів у проектуванні. Всі композиційні, архітектурні та ландшафтно-просторові рішення підпорядковуються не лише естетичним та функціональним міркуванням. Головне завдання організації парку полягає у вираженні ідейного та емоційного навантаження відповідно до тематики парку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Меморіальні парки, як і археологічні та історичні парки, відносяться до групи культурно-пізнавальних парків, метою яких є висвітлення історичних фактів. Типізацією подібних об'єктів займалися архітектори-науковці Лунц Л. Б. [12], Сокольская О. Б., Теодоронский В. С. [18], Кучерявий В. П. [11] та ін. Архітектурно-планувальні та ландшафтно-просторові аспекти організації меморіальних парків були висвітлені у наукових працях українських та зарубіжних вчених, а саме: Олексійченко Н.О., Гатальська Н.В., Мавко М.С. [5], Folkerts T. [2], Janković N. [3] та ін.

Оскільки формування меморіальних парків обумовлене великою кількістю різноманітних факторів, чітко класифікувати і розділити їх складно. Єдине, що об'єднує їх - це прагнення зберегти пам'ять про важливу подію чи особистість та висловити емоцію, що супроводжує змістовне наповнення меморіалу, і за рахунок цього максимально доступно донести інформацію до людей. В контексті даної проблеми **метою статті** є розробка класифікації меморіальних парків за характером емоційного впливу та визначення сучасних засобів ландшафтної архітектури, що підсилюють позитивні чи негативні емоції у відвідувачів парку, залежно від його тематичного спрямування.

Основна частина. Термін «емоція» позначає не тільки певні почуття, а й характерні для нього думки, психологічні і біологічні стани та цілу низку імпульсів, що спонукають нас до дії [9]. Психологи виділяють декілька груп

базових емоцій, таких як: гнів, сум, страх, радість, здивування, огида, сором - від яких походять різні поєднання первинних емоцій, що відображають незліченні нюанси нашого емоційного життя. Щоб бути «емоційною», архітектура, в першу чергу повинна викликати інтерес [8]. Відповідно до цього твердження, відвідувачі меморіальних парків повинні, в першу чергу, відчути інтерес і зацікавлення, а далі, залежно від тематичного спрямування парку, пережити певний емоційний досвід. Відтак, парки воєнної тематики, зазвичай викликають різний спектр емоцій, як негативних (сум, скорбота, пригніченість), так і позитивних (гордість, захват, велич). Парки присвячені культурним діячам, в основному, покликані спровокувати у відвідувачів позитивні емоції (захоплення, гордість, насолода, подив тощо). Парки присвячені ювілейним подіям мають створювати урочистий святковий настрій і, зазвичай, провокують у людей позитивні емоції, як захват, радість, гордість, приємне здивування тощо. Меморіальні парки, що розташовані у місцях поховань впливають на відвідувачів, викликаючи у них негативний спектр емоцій, таких як горе, смуток, пригніченість, меланхолія, самотність та ін. Отже, за характером емоційного впливу меморіальні парки доцільно розділити на три групи (рис. 1.): парки із позитивним емоційним впливом, парки із негативним емоційним впливом, а також парки зі змішаним характером емоційного впливу.

Рис. 1. Класифікація меморіальних парків за характером емоційного впливу на відвідувачів

До меморіальних парків позитивного емоційного характеру відносяться парки, що присвячені ювілейним подіям. Наприклад, парк “Кіото” в м. Києві, котрий заснували в 1972 р. на честь підписання договору про співпрацю і розвиток м. Києва (Україна) та м. Кіото (Японія) (табл. 1.). Парк виконаний у японському стилі. Головний об’єкт на території - гранітна пагода висотою 5 м, яку місто отримало в подарунок від Кіото, викликає у відвідувачів парку значний інтерес і зацікавлення. Тут знаходиться найдовша у світі алея сакур (*Prunus serrulata*), є японські клени (*Acer japonicum*), вікові сосни (*Pinus*) та рододендрони (*Rhododéndron*). На території парку розташоване озеро, а також «дзен-сад», що стимулює до споглядання за природою та навіть спокій.

Меморіальні парки чи окремі меморіали, що присвячені трагічним подіям, мають траурний характер, викликають відчуття скорботи, жалю, смутку, а іноді страху. Наприклад, меморіал жертвам Голодомору (табл. 2.), що знаходиться в межах Парку Вічної слави в Києві. Першу його частину завершили в 2008 році («Свіча пам’яті», Зала пам’яті, Алея «чорних дошок»), а в 2019 році розпочали будівництво другої черги - сходи до р. Дніпро та музей. Парк розташований на схилах р. Дніпро, тому має складний рельєф і значні перепади висоти. Така особливість ділянки дозволяє підкреслити монументальність і значимість розташованих там меморіальних об’єктів. Меморіальна частина має традиційне для такого виду простору регулярне планування з хвойними насадженнями. Деякі види дерев висаджувалися за участю політичних діячів на честь пам’ятних подій. Були висаджені наступні види дерев: горобина звичайна (*Sorbus aucuparia* ‘Pendula’), ялина колюча Глаука (*Picea pungens* ‘Glauca’), ялина звичайна (*Picea abies* (L.) Karst), граб звичайний (*Carpinus betulus* L.) та ін. Парк розташований не на місці пам’ятних подій, а його розміщення зумовлене планувальною структурою міста і особливостями рельєфу. Згідно досліджень, як сам меморіал жертвам Голодомору, так і парк Вічної слави, в якому він знаходиться, вважається найкращим прикладом серед меморіальних парків Києва з точки зору ідейного вираження, історичної та культурної цінності [5].

Для меморіальних парків важливо зважати на специфіку символіки рослин характерної для культури регіону, адже це впливає на ідейне вираження парку. Наприклад, калина звичайна (*Viburnum opulus* L.) вважається символом України і часто зустрічається у меморіальних парках воєнної тематики Києва, так само як сумах оленорогий (*Rhus typhina* L.), дерен звичайний (*Cornus mas* ‘Sibirica’), горобина звичайна (*Sorbus aucuparia* ‘Pendula’) [6]. До рослин, які мають символічне значення на наших теренах, також відноситься дуб (*Quercus*), верба плакуча (*Salix babylonica*), барвінок (*Vinca minor* L.) та ін.

Таблиця 1. Архітектурні засоби вираження психоемоційного впливу на відвідувачів у меморіальних парках позитивного емоційного характеру

Емоції, що виникають у відвідувача парку	Засоби ландшафтної архітектури для впливу на відвідувача парку	Фотофіксації емоційно виразних фрагментів меморіального парку (Джерело: [17], [19])
Парк позитивного емоційного характеру – парк «Кіото» в Києві		
Подив	<p>Контраст та ефект несподіванки у геопластиці рельєфу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використання штучних пагорбів на рівнинній території; 2. Контраст фактури, форми і кольору пагорба – «рвана» кам'яниста поверхня одного схилу поєднана із гладеньким трав'янистим покриттям іншого схилу; 3. Несподівана зміна візуального характеру пагорба при обходженні його звивистою стежкою 	
Цікавість	<p>Екзотичні скульптури та монументи, які мають глибоку символіку:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гранітна пагода висотою в 5 м, яку місто отримало в подарунок від Кіото, є основним символом парку, що зберігає пам'ять про дружбу між Києвом та Кіото. 2. Можливість підійти та оглянути пагоду зі всіх сторін акцентується червоними місточками. 	
Радість	<p>Алеї із квітучих дерев:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яскраво рожевий колір цвіту сакури (японської вишні), її ніжний аромат та значна довжина алеї (близько 1 км) підсилює почуття радості у відвідувачів особливо під час цвітіння сакури на весні. 	
Спокій, мир	<p>Японський сад каменів або сад «сухого пейзажу»:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Деревя, кущі, трави, гори, водоспад і гравійне озеро символізують інтимну сутність природи, а також допомагають в медитації про справжній сенс життя. Традиційний японський «сад-дзен» заспокоює та заохочує до споглядання краси природи. 	

Таблиця 2. Архітектурні засоби вираження психоемоційного впливу на відвідувачів у меморіальних парках негативного емоційного характеру

Емоції, що виникають у відвідувача парку	Засоби ландшафтної архітектури для впливу на відвідувача парку	Фотофіксації емоційно виразних фрагментів меморіального парку (Джерело: [13], [14], [20])
Парк негативного емоційного характеру- Меморіал жертвам голодомору в Києві		
Страх	<p>Контраст «гострих, колючих» форм та кольорів, «аритмія», деструкція земної поверхні, гра світла і тіні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Імітація розламу земної поверхні, що символізує розкриття і розсекречення злочину голодомору; 2. Контрастне співвідношення фактур, форм і кольорів; 3. Збій ритму та застосування різного розміру блоків підсилює відчуття хаосу, «неправильності» і страху. 	
Сум	<p>Траурна колористика, відсутність сонячного світла:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використання чорного каменю з «рваною» поверхнею для оздоблення входу до підземного рівня меморіалу. 2. Використання підземелля із відсутністю сонячного світла для експозиції музею. 	
Скорбота	<p>Містобудівне розміщення, домінантність та глибокий символізм монументу і деревних насаджень:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розміщення меморіалу поруч із Києво-Печерською Лаврою на схилах Дніпровських круч підсилює відчуття скорботи. 2. Монумент у вигляді величезної запаленої свічки – символу скорботи – увінчує пагорб в оточенні дерев колосовидної форми. До нього ведуть сходи, викладені із чорних гранітних брил. 	
Жалість, співчуття	<p>Символізм скульптури та мощення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реалістична скульптура дівчинки із 5-ма колосками, що стоїть перед входом до монументу на п'єдесталі у вигляді кам'яного жорна нагадує про трагічну долю найвразливішої категорії жертв Голодомору – дітей. 2. Застосування у мощенні алеї вкрапель плиточок різного кольору та різного розміру в хаотичному порядку нагадує рілля, яка символізує родючість українських чорноземів. 	

Колір, що використовується у середовищі парку, також має суттєвий вплив на психоемоційний стан відвідувачів. Теплі яскраві кольори сприймаються як подразник, викликають збудження і, зазвичай, асоціюються з позитивними емоціями. Червоний колір стимулює до рухливості, дружелюбності, бадьорості й життєрадісності. Дещо поміркованіше впливає на психіку і піднімає настрій жовтий колір рослин. Зелений колір вважається найсприятливішим для психіки людини, заспокоює і дає відчуття безпеки, у ландшафтній архітектурі слугує фоном. Блакитний, синій і фіолетовий кольори є седативними та сприяють загальному спокою відвідувачів парків [10]. Темні холодні кольори і відтінки сірого пригнічують настрій, їх варто застосовувати в парках траурного характеру. При проектуванні озеленення у меморіальних парках важливим є, щоб колористика насаджень підбиралася відповідно до функціональної зони парку [15].

Окрім колористики та символіки насаджень велике значення для вираження емоційного впливу на відвідувачів парків мають також інші фізичні властивості рослин: розміри, форма крони, силует, - які залежать від їх росту, розвитку та сезонних змін. Художня виразність також визначається фактурою листя та кори, характером цвітіння і плодоношення, характером розгалуження гілок, рисунком та архітектонікою скелету деревних рослин, особливо в періоди опадання листя [18].

Висновок.

На основі наявних теоретичних досліджень була розроблена класифікація меморіальних парків за характером емоційного впливу на відвідувачів. Суть запропонованої класифікації полягає у тому, що успішно сплановані меморіальні парки, не залежно від характеру емоційного впливу, першочергово повинні викликати такі емоції у відвідувачів як інтерес, цікавість, подив. Далі за емоційним забарвленням вони поділяються на негативні, позитивні та змішаного характеру, які, у свою чергу, можна розділити на відповідні спектри емоцій, що властиві тематиці меморіальних парків. Для підсилення негативних емоцій у меморіальних парках використовують темні відтінки та ахроматичні кольори, поєднання світла і тіні із переважанням закритих і напівзакритих просторів. В основному, застосовують фонове однотонне озеленення, проте інколи окремі групи дерев чи солітери можуть бути акцентами в композиції меморіального простору. Також часто використовують гострокутні і контрастні форми, крупнозернисті фактури на поверхнях. Натомість, у меморіальних парках із позитивним емоційним впливом, в основному, застосовують ширшу гаму кольорів із переважанням світлих відтінків, як і в архітектурному середовищі, так і в природному. Частіше архітектурні форми є плавними, простір характеризується більшою відкритістю та освітленістю. В озелененні

парків використовуються квітучі яскраві рослини, дерева та кущі різної форми і величини, що підвищує відчуття естетичного задоволення у відвідувачів.

Бібліографічний список:

1. Bell S. Landscape. Pattern, Perception and Process, 2nd ed. London and New York: Taylor & Francis, 2012. 339 pp.
2. Folkerts T. Landscape as memory. *Journal of Landscape Architecture*. 2015. Vol. 10, № 1. P. 68-77. DOI: 10.1080/18626033.2015.1011445.
3. Janković N. Architectural Terri(s)ories: Jajinci Memorial Park in Belgrade. *Journal of Art and Media Studies*. 2017. Vol. 12. P. 81-97. DOI: 10.25038/am.v0i12.169.
4. Ode A., Tveit M. S., Fry G. Capturing landscape visual character using indicators: Touching base with landscape aesthetic theory. *Landscape Research*. 2008. Vol. 33, № 1. P.89-117. doi:10.1080/01426390701773854.
5. Oleksiichenko N., Gatalska N., Mavko M. Theoretical and methodological principles of memorial parks three-dimensional composition and ideological lines expressing means complex assessment. *Scientific Journal of Latvia University of Life Sciences and Technologies Landscape Architecture and Art*. 2018. Vol. 12, № 12. P. 22-32. doi.org/10.22616/j.landarchart.2018.12.02.
6. Oleksiichenko N., Gatalska N., Mavko M., Ostapchuk O. The role of woody plants in the formation of figurative and symbolic structure of memorial parks. *Scientific Journal of Latvia University of Life Sciences and Technologies Landscape Architecture and Art*. 2019. Vol. 14, № 14. P.78-88. DOI: 10.22616/j.landarchart.2019.14.07.
7. Onufriv I. Theoretical bases and research methods in visual quality of the landscape within the context of landscape and spatial organization of ski resorts. *Space & Form: scientific journal*. 2015. Vol. 24, № 1. P.137-148. URL: <http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.baztech-4a74ec55-92d7-48b0-8270-6cc71837a7b1> (дата звернення: 05.05.2020).
8. Архитектура и эмоциональный мир человека. / Забельшанский Г.Б., Минервин Г.Б., Раппапорт А.Г., Сомов Г.Ю. Москва: Стройиздат, 1985. 208 с.
9. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2019. 512 с.
10. Дідик В.В., Максим'юк Т.М. Естетика та композиція ландшафту. Проектування ландшафтних об'єктів: композиція та естетичні засади. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. 244 с.
11. Кучерявий В.П., Кучерявий В.С. Озеленення населених місць. Львів : «Новий Світ – 2000», 2019. 666 с.
12. Лунц Л.Б. Городское зеленое строительство. Издание 2-е, дополненное и переработанное. Москва : Стройиздат, 1974. 275 с.

13. Национальный музей «Мемориал памяти жертв голодоморов в Украине». URL: <https://starozhitnosti.kiev.ua/290-nacionalnyy-muzeu-memorial-pamyati-zhertv-golodomorov-v-ukraine.html> (дата звернення: 05.05.2020).

14. Национальный музей Голодомору-геноциду. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Національний_музей_Голодомору-геноциду (дата звернення: 05.05.2020).

15. Олексійченко Н.О., Мавко М.С. Функціональне призначення та формування колориту ландшафту меморіальних парків м. Києва. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Лісівництво та декоративне садівництво*. 2015. № 229. С. 186-192 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_lis_2015_229_28 (дата звернення: 05.05.2020).

16. Осиченко Г.О. Модель естетичного сприйняття міського середовища. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2012. № 29. С. 263-270. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spam_2012_29_39 (дата звернення: 05.05.2020).

17. Парк «Киото». URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Парк_«Киото» (дата звернення: 05.05.2020).

18. Сокольская О.Б., Теодоронский В.С. Специализированные объекты ландшафтной архитектуры: проектирование, строительство, содержание. Москва: Издательство «Лань», 2015. 720 с.

19. Шматочок Японії у Києві: як виглядає оновлений парк Киото (фотогалерея) URL: <https://glavcom.ua/kyiv/photo/shmatochok-yaponiji-u-kijevi-yak-viglyadaje-onovleniy-park-kioto-fotogalereya-507035.html> (дата звернення: 05.05.2020).

20. Який вигляд має проект другої черги музею Голодомору. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/city-news/281165-yakiy-viglyad-mae-proekt-drugoyi-chergi-muzeyu-golodomoru> (дата звернення: 05.05.2020).

References:

1. Bell, S. (2012). *Landscape. Pattern, Perception and Process*. 2nd ed. London and New York: Taylor & Francis. (in English)

2. Folkerts, T. (2015). Landscape as memory. *Journal of Landscape Architecture*, 10(1), 68-77. DOI: 10.1080/18626033.2015.1011445. (in English)

3. Janković, N. (2017). Architectural Terri(s)ories: Jajinci Memorial Park in Belgrade. *Journal of Art and Media Studies*, 12, 81-97. doi: 10.25038/am.v0i12.169. (in English)

4. Ode, A., Tveit, M. S., Fry, G. (2008). Capturing landscape visual character using indicators: Touching base with landscape aesthetic theory. *Landscape Research*, vol. 33 (1), 89-117. doi:10.1080/01426390701773854. (in English)

5. Oleksiichenko, N., Gatalska, N., Mavko, M. (2018). Theoretical and methodological principles of memorial parks three-dimensional composition and ideological lines expressing means complex assessment. *Scientific Journal of Latvia University of Life Sciences and Technologies Landscape Architecture and Art*, 12 (12), 22-32. doi.org/10.22616/j.landarchart.2018.12.02. (in English)
6. Oleksiichenko, N., Gatalska, N., Mavko, M., Ostapchuk, O. (2019). The role of woody plants in the formation of figurative and symbolic structure of memorial parks. *Scientific Journal of Latvia University of Life Sciences and Technologies Landscape Architecture and Art*, 14 (14), 78-88. DOI: 10.22616/j.landarchart.2019.14.07. (in English)
7. Onufriv, I. (2015). Theoretical bases and research methods in visual quality of the landscape within the context of landscape and spatial organization of ski resorts. *Space & Form: scientific journal*, 24(1), 137-148. URL: <http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.baztech-4a74ec55-92d7-48b0-8270-6cc71837a7b1> (Accessed: 05.05.2020). (in English)
8. Goleman, D. (2019). Emotional intelligence. [Emotsiyni intelekt]. Kharkiv: Vivat. (in Ukrainian)
9. Didyk, V.V., Maksymyuk, T.M. (2012). Aesthetics and composition of the landscape. Landscape design: composition and aesthetic principles. [Estetyka ta kompozytsiia landshaftu. Proektuvannia landshaftnykh obektiv: kompozytsiia ta estetychni zasady]. Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House. (in Ukrainian)
10. Zabelshanskyi, G.B., Minervin, G.B., Rappaport, A.G., Somov, G.Yu. (1985). Architecture and the emotional world of a man. [Arkhitektura i emotsyonalnyi mir cheloveka]. Moscow: Stroiizdat. (in Russian)
11. Kucheriavyi, V.P., Kucheriavyi, V.S. (2019). Landscaping of settlements. [Ozelenennia naselenykh mist]. Lviv: Novyi Svit-2000. (in Ukrainian)
12. Lunz, L.B. (1974). Urban green building. [Horodskoie zelonoie stroitelstvo]. 2nd edition, supplemented and revised. Moscow: Stroiizdat. (in Russian)
13. National Museum "Memorial to the Victims of the Holodomor in Ukraine". [Natsyonalnyi muzei "Memorial pamiaty gertv holodomorov v Ukraine"]. URL: <https://starozhitnosti.kiev.ua/290-nacionalnyy-muzey-memorial-pamyati-zhertv-golodomorov-v-ukraine.html> (Accessed: 05.05.2020). (in Ukrainian)
14. National Museum of the Holodomor Genocide. [Natsionalnyi muzei Holodomoru-henotsydu]. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Національний_музей_Голомору-геноциду (Accessed: 05.05.2020). (in Ukrainian)
15. Oleksiychenko, N.O., Mavko, M.S. (2015). Functional purpose and formation of the color of the landscape of the memorial parks of Kyiv. [Funktsionalne pryznachennia ta formuvannia kolorytu landshaftu memorialnykh parkiv m. Kyieva].

Scientific Bulletin of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Series: Forestry and ornamental horticulture, 229, 186-192. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_lis_2015_229_28 (Accessed: 05.05.2020). (in Ukrainian)

16. Osychenko, G.O. (2012). Model of aesthetic perception of the urban environment. [Model estetychnoho spryiniattia miskoho seredovyshcha]. *Modern Problems of Architecture and Urban Planning*, 29, 263-270. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spam_2012_29_39 (Accessed: 05.05.2020) (in Ukrainian)

17. Kyoto Park. [Kioto park]. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Пик_«Кйото» (Accessed: 05.05.2020). (in Russian)

18. Sokolskaya, O.B., Teodoronsky, V.S. (2015). Specialized objects of landscape architecture: design, construction, maintenance. [Spetsyalizirovannyye obiekty landshaftnoi arkhitektury: proektirovanie, stroitelstvo, sodержanie]. Moscow: Lan Publishing House. (in Russian)

19. A piece of Japan in Kiev: what does the renewed Kyoto Park look like (photo gallery) [Shmatochok Yaponii u Kyievi: yak vyhliadaie onovlenyi park Kioto (fotohalereia)]. URL: <https://glavcom.ua/kyiv/photo/shmatochok-yaponiji-u-kijevi-yak-viglyadaje-onovleniy-park-kioto-fotogalereya-507035.html> (Accessed: 05.05.2020). (in Ukrainian)

20. What does the project of the second stage of the Holodomor Museum look like? [Yakyi vyhliad maie proekt druhoi cherhy muzeiu Holodomoru]. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/city-news/281165-yakiy-viglyad-mae-proekt-drugoyi-cherghi-muzeyu-golodomoru> (Accessed: 05.05.2020). (in Ukrainian)

Аннотация

Онуфрив Ярына Олеговна, кандидат архитектуры, доцент кафедры градостроительства, Национальный университет «Львовская политехника».

Лемайкина Ксения Александровна, магистр архитектуры, студент кафедры градостроительства, Национальный университет «Львовская политехника».

Формирование психоэмоционального влияния на посетителей мемориальных парков средствами ландшафтной архитектуры.

Рассмотрена проблема формирования ландшафтно-пространственной организации мемориальных парков с точки зрения их психоэмоционального восприятия. Разработана классификация мемориальных парков по характеру их эмоционального воздействия на посетителей. Раскрыты основные приемы и средства ландшафтной архитектуры, которые применяются в современных мемориальных парках Киева для усиления той или иной эмоции у посетителей.

Ключевые слова: психоэмоциональное восприятие; мемориальный парк; архитектурная форма; характер ландшафта.

Annotation

Yaryna Onufriv, PhD in architecture, associate professor of Urban Planning & Design Department, Lviv Polytechnic National University

Kseniia Lemaikina, master in architecture, student of Urban Planning & Design Department, Lviv Polytechnic National University

Formation of psycho-emotional influence on visitors of memorial parks through landscape architecture.

The emotional character and its expression by architectural and landscape means determine the uniqueness of memorial parks among other objects of landscape architecture. In the context of this problem, it was considered that, according to the emotional influence, memorial parks should be divided into three groups: parks with a positive emotional influence, parks with a negative emotional influence, as well as parks with a mixed emotional impact. The essence of the developed classification is that all memorial parks should primarily evoke basic neutral emotions, such as interest, curiosity. Next, according to the emotional character, they are divided into negative and positive, which in turn are divided into the corresponding spectra of emotions that are inherent in memorial parks.

Emotional expressiveness of the park's greenery is determined by the color and texture of leaves and bark, the nature of flowering and fruiting, the nature of branching, pattern, and structure of woody plants skeleton, especially during periods of leaf fall. For memorial parks, it is important to take into account the symbolic meaning of plants according to the regional culture of the society. To enhance the negative emotions in the memorial parks dark shades and achromatic colors, a combination of light and shadow with a predominance of closed and semi-closed spaces are used. Generally, background monochromatic landscaping is used, but sometimes individual groups of trees or solitaire can be accents in the composition of the memorial space. Also, often acute and contrasting shapes, coarse-grained textures are used. Instead, in the memorial parks with a positive emotional impact generally, a wider range of colors with a predominance of light shades, both in the architectural environment and in the natural environment are used. More often architectural forms are smooth, the space is characterized by greater openness and illumination. Flowering bright plants, trees, and bushes of various shapes and sizes are used in the landscaping of parks, which increases the feeling of the aesthetic pleasure of visitors.

Key words: psycho-emotional perception; memorial park; architectural form; landscape character.